

Тема 10. Учитель основ здоров'я.

Професія вчителя одна з найшанованіших, найпочесніших та найвідповідальніших професій. Можна сказати, що вчитель створює майбутнє країни, тому що від його праці багато в чому залежить різнобічність розвитку знань молодого покоління, його переконання, світогляд, моральні якості. Педагогічна діяльність вимагає особливого покликання. Вихованням і навчанням можуть займатися люди зі схильністю і любов'ю до цієї справи. Учитель повинен любити і передавати свої знання іншим, захоплюватися самим процесом навчання і виховання людини. Успіх педагогічної діяльності багато в чому залежить від комунікативних здібностей вчителя, від його уміння налагодити правильні взаємини з дітьми. Робота вчителя пред'являє великі вимоги до його уваги.

Вчитель працює з усім класом, і йому необхідно тримати в полі зору багатьох учнів. Він повинен уміти помічати всі зміни в їхній поведінці. Таким чином, спостережливість, розподілення уваги є професійно важливими якостями вчителя. Педагогічна діяльність вимагає від людини і певних волевих якостей: витримки, терпіння, послідовності, наполегливості, самовладання. Він зобов'язаний контролювати свою поведінку, керувати нею. Дуже важливою у професії вчителя є мова, яка повинна відрізнятися виразністю, емоційністю, переконливістю. Вчитель повинен вміти висловлювати свої думки грамотно, ясно, просто, зрозуміло для дітей. Праця вчителя використовується в його методики проведення уроку. Тому ми розглянемо методику проведення сучасного комбінованого уроку.

Методика проведення сучасного комбінованого уроку

До комбінованих належать такі уроки, на яких ставляться і вирішуються два. або декілька рівноцінних дидактичних завдань, наприклад перевірка знань, умінь, навичок і формування нових знань або вивчення учнями нової теми і формування нових знань. Подібних комбінацій може бути багато. Комбіновані уроки в практиці роботи вчителя зустрічаються дуже часто. Структура такого уроку залежить від тих завдань, що висувуються на даний урок.

Включення в структуру комбінованого уроку вивчення нового матеріалу може здійснюватися різними методами. Як правило використовують метод спостережень в ході практичної роботи.

Вчитель має різні форми і методи перевірки та обліку знань і вмінь учнів. За формою контролю знань вони можуть бути: індивідуальні, групові і фронтальні.

Методи багато в чому подібні до методів вивчення нового матеріалу. Наприклад, із *словесних методів* застосовуються:

- а) усна відповідь на запитання (бесіда);
- б) усна відповідь на тему — розповідь;
- в) дискусія;
- г) доповіді на семінарах, конференціях тощо.

Із *наочних методів* широко використовуються вчителями схематичні малюнки на дошці і в зошитах; надписування частин на розданих схематичних малюнках; демонстрування таблиць або картинок під час розповіді; демонстрування натуральних об'єктів рослин, скелетів, а також образотворчої наочності, муляжів, моделей, і т. п.; визначення препарату під мікроскопом, об'єктів на роздавальному матеріалі або малюнках; заповнення на дошці схем, діаграм, таблиць; повідомлення учня з демонструванням попередньо поставленого досліду і результатів спостережень тощо.

Із *практичних методів* використовуються: спостереження, приготування препарату, пояснення і його замальовування, виконання практичної роботи з використання, розпізнавання, порівняння і визначення об'єктів досліду, підготовка і проведення досліду, оформлення його результатів. Під час планування перевірки знань, умінь і навичок усі методи використовуються в поєднанні з різноманітними прийомами.

Методика проведення практичної роботи комбінованого уроку. Під час організації *практичної роботи* перед учнями ставиться запитання або проблемне завдання, яке має бути розв'язане в ході спостереження. Спостерігаючи, учні проводять самостійну роботу: вимірюють, підраховують, описують тощо. У результаті такого спостереження учні подають матеріал, який доводить той факт, який вони опрацьовували. Спостереження виконується загалом самостійно за інструкцією, яка подається усно або письмово. Результати його фіксуються учнями в зошитах.

На комбінованих уроках, як зазначалось раніше, можна розв'язувати різні дидактичні завдання в їхньому поєднанні. На даному занятті буде розглянуто комбінований урок, на якому потрібно провести перевірку знань і вмінь учнів і вивчити новий матеріал.

Облік знань з основ здоров'я мусить не тільки виявляти знання пройденого, але й розвивати всю навчальну діяльність учнів з даного предмета: засвоєння теоретичних знань, умінь застосовувати їх на практиці і спеціальні вміння і навички (поставити дослід, користуватися прикладами та інструментом, лупою і мікроскопом тощо).

В валеології можливі різноманітні форми і методи обліку знань учнів, але провідну роль завжди відіграють питання вчителя. Запитання про подуються учням у чіткій системі ти послідовності. Не треба ставити питання нелогічні, не поєднані одне з одним, або формулювати їх на зразок заголовка параграфа. Такі питання не вчать логічній переробці тексту лід час відповіді та вмінню оперувати фактичними даними, а привчають тільки до простого переказу прочитаного. Вчитель формулює запитання таким чином, щоб вони примушували учнів зіставляти, порівнювати, пов'язувати різні явища.

Учитель повинен прагнути, щоб учні під час відповідей застосовували не тільки словесні методи, але й вміли користуватися таблицею, але й давати пояснення проведеним спостереженням і дослідом тощо.

Тому й потрібні запитання не тільки: «Що ти знаєш?», але й «Як ти розумієш?», і «Як ти можеш пояснити?», «Що ти вмієш?». За допомогою питань, завдань можна з'ясувати не тільки теоретичні знання, але й умінь.

На комбінованих уроках, де, крім перевірки знань, ставиться завдання вивчення нового матеріалу, як правило, перевіряються знання матеріалу попереднього уроку. Використовуються і актуалізуються опорні поняття.

Якщо вивчення нового матеріалу пов'язане з формуванням нових понять, то вчителю необхідно ретельно добирати методи, прийоми і засоби, необхідні для уроку. Особливе місце при цьому належить слову вчителя, оскільки учням самостійно, без попередньої підготовки, важко виділити головні істотні моменти змісту матеріалу, який вивчається.